

---

**BIBLIOTECA/LIBRARY**doi: 10.1344/Svmma2021.17.9

---

Aquesta secció recull la producció científica de l'Institut de Recerca en Cultures Medievals pel què fa a la publicació de llibres i a la presentació de tesis doctorals.

**§ PUBLICACIONS**

**RIERA MELIS, Antoni i ORTEGA VILLOSLADA, Antoni , 2020. *El Manual de rebudes i dades de la Clavaria Municipal de Mallorca corresponent a l'any 1333 (ADM, MSL/252), Estudi introductor i edició. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.***

**Resum**

Les reformes administratives de Jaume II de Mallorca y del seu successor Sanç I generaren, durant el primer quart del segle XIV, nombroses series documentals, la major part de la qual, emperò, no ens han arribat. Aquesta pèrdua fa que el primer manual de cobraments i pagaments sigui un document excepcional, tant per la manca des sèries anteriors com per l'època que registra, ja que l'any 1333 va ser força especial per la coincidència de dues catàstrofes: una guerra amb Gènova i una de les fams mes intenses i prolongades de l'edat mitjana.. El Manual no només aporta molta informació inèdita sobre el desenvolupament i les conseqüències d'ambdues, sinó que permet a més computar-ne el costos. Pel que fa a la guerra, registra amb precisió totes les inversions de la Universitat en l'armament d'una flota i en la defensa de les costes. Quant a la fam, permet quantificar cada una de les nombroses mesures adoptades per la Universitat per incrementar l'oferta de gra en el mercat interior balear, en una crisi alimentària anomenada "el mal any primer"

**Paraules clau:** fam, cereals, forment, farina, pa, guerra, comptabilitat, municipi, comerç, crèdit, moneda.

**Abstract**

The administrative reforms of James II of Majorca and his successor Sanç I generated, during the first quarter of the 14th century, numerous documentary series, most of which have been lost. This loss makes the first manual of collections and payments of the municipality of Majorca an exceptional document, due to the lack of previous series and the time it records. The year 1333 was very special, as two catastrophes coincided: a war with Genova and one of the most intense and prolonged famines of the Middle Ages, The manuscript not only contains much unpublished

information about the development and consequences of both calamities, but also allows us to compute the costs. As for the war, it accurately recors all the investiments of the municipality of Majorca in the armament of a fleet and in the defense of the coast, About the hunger, it allows us to quantify each of the many measures adopted by the Municipality to increase the supply of cereals in the Balearic domestic market, in a food crisis called “the first bead year”

**Keywords:** hunger, cereals, wheat, flour, bread, war, accounting, municipality, trade, credit, currency

**GUILLÉN, Fabienne P., SALICRÚ I LLUCH, Roser (eds.) 2021. *Ser y vivir esclavo. Identidad, aculturación y agency (mundos mediterráneos y atlánticos, siglos XIII-XVIII)*. Madrid: Casa de Velázquez.**

### **Resum**

Els estudis que han donat visibilitat a l’esclavitud i al captiveri a les societats europees medievals i modernes, així com a les seves continuïtats atlàntiques, són abundants. Remeten, cada cop més, a les transformacions identitàries a les quals les persones esclavitzades es veieren abocades, a la consistència i riquesa del seu bagatge cultural, a la seva marginalitat, o a la seva acceptació o resistència a la cultura dominant. Els préstecs de les ciències socials poden ajudar a renovar les aproximacions al fenomen, però també poden ser problemàtics. Els treballs reunits en aquest volum intenten donar resposta a aquest repte, contribueixen a l’enriquiment de les eines metodològiques i interpretatives de les fonts, i potencien –des de la interdisciplinarietat– el debat, la reflexió i l’aprofitament de la renovació epistemològica que experimenten l’antropologia i la sociologia històriques. Són aportacions innovadores que, tant des de la introducció de l’anàlisi de noves fonts com des de la relectura de les que tradicionalment han estat més explotades, constitueixen un avenç cap a nous estudis d’història social de l’esclavitud centrats en l’esclau i en les seves xarxes de relacions socials.

**Paraules clau:** esclavitud, captiveri, identitat, aculturació, agency, Mediterrani, Atlàntic

### **Abstract**

The studies that have made slavery and captivity visible in medieval and modern European societies, as well as in their Atlantic continuities, are abundant. They refer, more and more, to the identity transformations to which the enslaved people were led, to the consistency and richness of their cultural baggage, to their marginality, or to their acceptance or resistance to the dominant culture. Borrowings from the social sciences can help to renew approaches to the phenomenon,

but they can also be problematic. The essays gathered in this volume attempt to respond to this challenge, contribute to the enrichment of the methodological and interpretive tools of the sources, and promote - from interdisciplinarity - the debate, reflection and use of the epistemological renewal experienced by historical anthropology and sociology. They are novel contributions which, both from the introduction of the analysis of new sources and from the re-reading of those that have traditionally been most exploited, constitute an advance towards new studies of the social history of slavery focused on the slaves and on their networks of social relations.

**Keywords:** slavery, captivity, identity, acculturation, agency, Mediterranean, Atlantic

**URL:** <https://books.openedition.org/cvz/24858>

**Altres enllaços relacionats:** <https://www.casadevelazquez.org/es/publicaciones/libreria-en-linea/libro/ser-y-vivir-esclavo/>

## § TESIS DOCTORALS

**Autor:** Patricia Santacruz

**Títol:** Les galeres catalanes a les armades pontifícies en època del Cisma d'Occident. Edició i estudi de l'armada de Benet XIII a Niça (Perpinyà) del 1415

**Directora:** Roser Salicrú i Lluch

**Data de lectura:** 19 d'abril de 2021

### *Resum*

Aquesta tesi doctoral té com a objectiu l'estudi de la participació de la Corona d'Aragó a les armades pontifícies durant el Cisma d'Occident i, en especial, la contribució de les galeres catalanes. Les relacions entre el papat medieval i la Corona tingueren una dimensió que anà més enllà de la pròpia monarquia. En aquesta recerca s'ha comprovat que tant el rei com nombrosos nobles, clergat, ciutats i ciutadans honrats participaren en aquestes campanyes navals a canvi de privilegis i beneficis polítics i econòmics. Aquesta situació s'intensificà durant el Cisma d'Occident. Així doncs, el període històric de les flotes analitzades en aquesta recerca va des del 1370, poc abans de que s'originés el Cisma, fins a les acaballes d'aquest, amb l'esquadra de Benet XIII del 1415. La tesi es tanca amb un apèndix documental amb la transcripció dels comptes de l'organització d'aquesta última armada.

**Paraules clau:** Cisma d'Occident, 1378-1417; Corona d'Aragó; Història naval; Vaixells de guerra

### ***Abstract***

This PhD dissertation aims to study the participation of the Crown of Aragon in the papal fleets during the Western Schism, and especially the contribution of the Catalan galleys. The relations between the medieval papacy and the Crown of Aragon had a dimension that went beyond the monarchy itself. This research shows how the king and many nobles, clergy, cities, and citizens participated in these naval campaigns in exchange for political and economic benefits. This situation intensified during the Western Schism. Therefore, the historical period analyzed here starts in 1370, shortly before the beginning of the schismatic epoch, and ends with the papal fleet of Benedict XIII in 1415. This research includes a documentary appendix of the latter fleet.

**Keywords:** Western Schism, 1378-1417; Crown of Aragon; Naval history; Warships

**Autor:** Cornel-Peter Rodenbusch

**Títol:** **The Wheel of Justice: Court Procedure, Conflict Resolution and Narratives in Medieval Catalonia (950-1130)**

**Directors:** Josep Maria Salrach i Marès; Blanca Garí de Aguilera

**Data de lectura:** 3 de maig de 2021

### ***Resum***

Aquesta tesi doctoral presenta una anàlisi del procediment judicial a Catalunya entre els anys 950 i 1130.

Els arxius catalans conserven un nombre excepcional de documents relacionats amb la justícia que gràcies a la publicació recent i sistemàtica ja estan disponibles per a una extensa investigació. El seu objectiu és analitzar el canvi de procediment legal d'una societat en ple procés de feudalització. Per fer-ho, el treball introdueix un nou mètode de visualització que permet fer una anàlisi detallada dels conflictes legals: la roda de la justícia.

El cos principal de la tesi es divideix en tres capítols que segueixen l'ordre cronològic inherent dels casos judicials: preludeis, judici i resolució. A la primera part, l'obra tracta de les dimensions: el lloc i la data, així com els prolegòmens necessaris per a les proves. La segona part se centra en el judici en si mateix: la composició del tribunal i els seus assistents i la dinàmica dels tribunals.

Aquest capítol presta especial atenció a les proves i als duels judicials en la pràctica de la resolució de conflictes, així com a l'abandonament dels processos i la seva importància política, social i jurídica. Finalment, l'últim capítol tracta de noves formes de resolució per ressaltar els canvis al sistema.

La tesi pretén donar una nova visió de les continuïtats i transformacions que es van produir a Catalunya durant aquest període, quin paper van tenir els tribunals i els administradors de justícia, així com la manera com es van narrar aquests processos.

**Paraules clau:** Història Medieval, Història del Dret i de les Institucions Jurídiques, Funcionaris de Justícia i Processos Judicials, Legislació

### **Abstract**

This doctoral thesis presents an analysis of the judicial procedure in Catalonia between the years 950 and 1130.

Catalan Archives preserve an exceptional number of documents related to justice which thanks to recent and systematic publication are now available for extensive research. Its aim is to analyse the change of legal procedure of a society in the midst of the process of feudalisation. To do so the work introduces a new method of the visualisation that allows for a detailed analysis of legal conflicts: The Wheel of Justice. The main body of the thesis is divided into three chapters that follow the inherent chronological order of court cases: Preludes, Trial and Resolution.

In the first the work deals with dimensions - the place and the date as well as the necessary prearrangements for trials. The second part focuses on the trial itself: the composition of the tribunal and its attendees and the dynamics of the courts. This chapter pays special attention to judicial ordeals and duels in the practice of conflict resolution, as well as the abandonment of trials and their political, social and legal significance. Finally, the last chapter addresses new forms of resolution to highlight changes to the system.

The thesis aims to provide new insight into the continuities and transformations that took place in Catalonia during this period, and what role the courts and the administrators of justice played as well as how these processes were narrated.

**Keywords:** Medieval History, History of Law and Legal Institutions, Court Officials and Procedures, Statute Law